00963

Amstelkwartier

Pionieren in nieuwe wijk: gezellig hoor, maar waar blijft die supermarkt?

PS4

128246

00963

DS

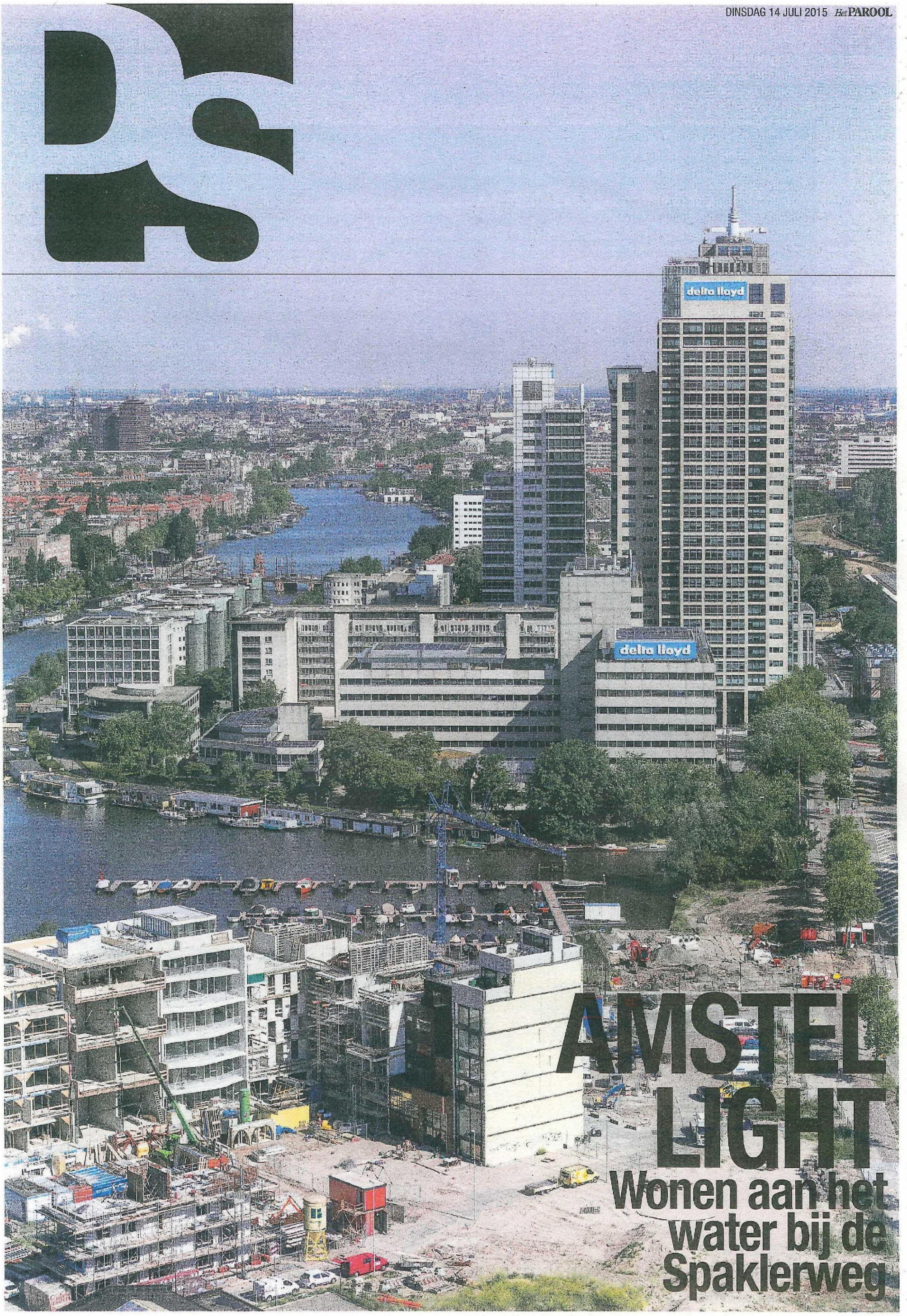

AMSTEL LIGHT

Wonen aan het water bij de Spaklerweg

00963

Inhoud

verhaal van de dag

Wonen in het Amstel-kwartier

PS4

128246

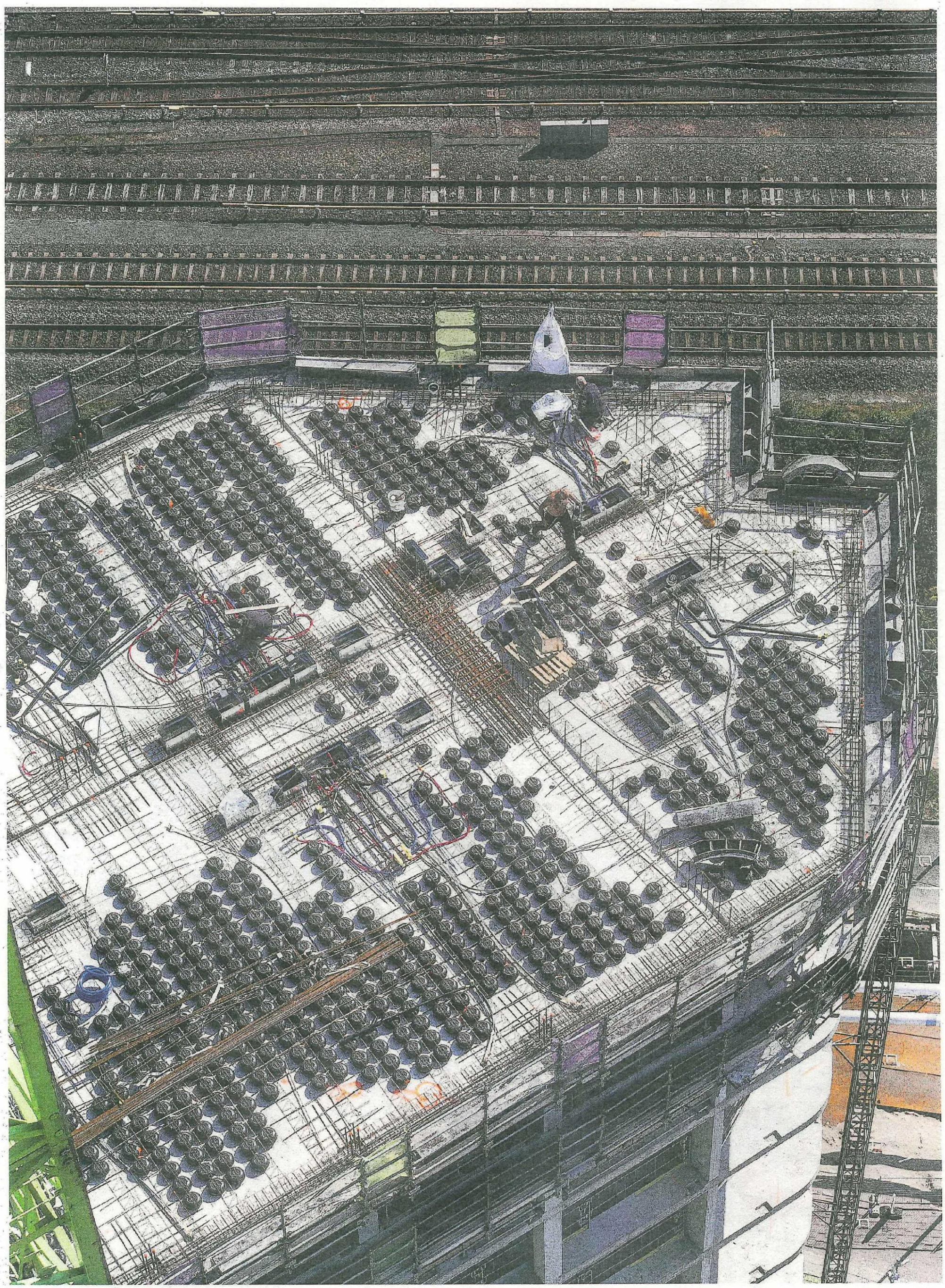

Dit is dus pionieren

Na jaren centraal aan de Amstel te hebben gewoond, besloot journalist Dylan van Eijkeren 'iets verderop' te gaan wonen, in de nieuwbouwwijk Amstelkwartier. Gezellig is het wel, praktisch is anders.

foto's RINK HOF

Je zou het niet zeggen als je weer eens achter een walmende betonwagen vaststaat, maar een van de duurzaamste hotels ter wereld wordt op de hoek van mijn straat gebouwd. Het wordt een Crowne Plaza met vier sterren, met zowel een *skybar* als een broeikas op het dak van de 22ste verdieping, en daaronder driehonderd kamers. Onderhavige straathoek ligt tegenover de McDonald's annex McDrive aan de Spaklerweg.

Wie van het nu nog denkbeeldige dak van het hotel in de richting van het Amstelstation zou kijken, dus over honderden studentenwoningen, een basisschool en een fikse woontoren in aanbouw heen, die ziet de jachthaven van het Amstelkwartier, 52° Noord. Vanuit het naast de haven gelegen Park Somerlust zien we in de richting van Ouderkerk roeivereniging RIC en brug 311 – een magere, witte ophaalbrug over de toegang naar de haven van de voormalige Zuidergasfabriek. Aan de andere kant van het meanderende fietspad staat een oude directievilla, 'de Ingenieurswoning', thans onder de naam Thuis aan de Amstel in gebruik als café, en daar weer achter rijst een luminieuze watertoren op, de mooiste van groot-Mokum (sinds ik er woon helaas niet meer verlicht).

Het Amstelkwartier is zodoende een vrolijk allegaartje van luxe voorzieningen, prachtige oud-Amsterdamse monumenten en flitsende, van de modernste gemakken voorziene woongebouwen (ergo: geen gas, maar 'stadsverwarming' en elektrisch koken).

De inmiddels bewoonde appartementengebouwen staan allemaal aan de Amstelvlietstraat. De bewonerstypes zijn makkelijk te onderscheiden: bij het vrijeverhuurgebouw De Acht staat altijd wel een verhuiswagen of boedelbakje, voor het naastgelegen koopappartementengebouw Amstel-Life strijden rust en kleurige deurmatten om voorrang, en op de stoep van de sociale woningbouw van Rochdale zwerven steevast hamburgerverpakkingen en reclamefolders.

Tegenover dat laatste gebouw staat studentencomplex Villa Mokum – de 347 appartementen zijn allemaal verkocht – waar kakofonisch muziek weerklinkt en in blote bast op straat wordt gevoetbald. Daar schuin achter, richting Spaklerweg en de jachthaven, bevinden zich zelfbouwkavels, waar kapitaalkrachtige types grachtenpanden nieuwe stijl uit de grond laten stampen. Op die laatste categorie na is het opvallend hoeveel mensen hier alleen wonen. Veel van de flats zijn niet zo groot en solowonen is een algemene trend, maar hier in dit stiekeme hoekje van Amsterdam-Oost is het, heel vooruitstrevend, alvast de norm om alleen te staan.

Welkom in het Amstelkwartier, een geheel volgens de modernste en nieuwste inzichten gebouwde stadsbuurt. Het eclectische gehalte druipt ervan af, zo veel is wel duidelijk. Hoezeer de bewoners ook verschillen in afkomst, leeftijd en tijdsbesteding, over één omissie zijn we het allemaal eens: waar blijft toch die ons al vier jaar geleden toegezegde supermarkt? We willen onze eigen supermarkt, en wel onderin het Villa Mokumgebouw, waar nota bene ruimte voor een supermarkt is gebouwd. Alleen vindt kennelijk geen enkele supermarktuitbater die ruimte aantrekkelijk genoeg.

We kwamen hier een jaar of twee geleden wonen, met een paar honderd mensen, nadat onze appartementen ondanks de crisis later dan beloofd waren opgeleverd. Sommige mensen hadden daardoor haast en betrokken hun woning op de eerst mogelijke dag. Anderen verschenen pas na een jaar, toen het geboor en getimmer van de buren wat was verstomd.

Saamhorigheid

Wat bleef, de eerste jaren, was gehei aan de noordkant van ons buurtje, en afbraak op industriële schaal aan de zuidkant. Mensen die in hun nieuwbouwwoning trachtten thuis te werken, werden werkloos of gek, of zochten hun heil in bibliotheken en cafés ver uit de buurt.

We verwachtten kraakvers sanitair in onbezoedelde, heerlijk fris gesausde huisjes, in een idyllisch, naar bloemen en rivierwater geurend buurtje. Wat we kregen, waren vloerenmannetjes die alleen om zeven uur 's ochtends wilden komen en afgrijselijke rekeningen voor dingen waar we nog nooit van hadden gehoord ("Natuurlijk is de bedrading voor inductiekoken niet doorgetrokken vanuit uw meterkast. Dat doen zij niet, dat doen wij. Voor 1200 euro."). En toen we voor het eerst onze nieuwe voordeuren dichttrokken voor een wandeling in Park Somerlust, werden we zowat overreden door een graafmachine. Verhuizen naar nieuwbouw is net het leven zelf.

Misère brengt saamhorigheid. Waren we in de eerste maanden na onze verhuizingen nog druk met kwasten, schuren en ruziemaken met wanpresterende onderaannemers, daarna lachten we er al snel in gezamenlijkheid om.

We kwamen uit 't Gooi, van net over de Amstel uit De Pijp, uit het verre Rotterdam; sommigen woonden voor het eerst op zichzelf, anderen voor het laatst. Er waren mensen bij die zo Hollands waren dat ze op klompen liepen; we zagen zowel mediterende sandaaldraagsters als ventjes in maatpakken; anderen spraken beter Koreaans dan Engels. Maar we hadden één ding heel nadrukkelijk gemeenschappelijk: we woonden allemaal in een gloednieuw huis, opgeleverd zoals wij dat wilden, en we deelden hetzelfde dak.

En zoals iedereen weet: wonen onder één dak, daar komen toestanden van, en kinderen. Hoewel dat laatste er naar mijn beste weten nog niet van is gekomen, bestond er al een feestcommissie toen de vereniging van eigenaren nog moest worden gesticht, worden op braakliggende stukjes grond moestuintjes begonnen alsof de lente eeuwig duurt, wordt het zo laat op burenborrels dat we onze studerende overburen wel lijken, zijn er kinderfeesten en barbecues die meer weg hebben van Deense hippiefestivals. En we maken ons samen druk over zaken die alleen ons aangaan, en niet de rest van Amsterdam-Oost. Of Amsterdam. Of de wereld. Zodat we nu, na een jaar of twee, een eigen wereld hebben geschapen – we leven in ons eigen Amstelkwartieruniversum. Dag buuf, dag

Lees verder op pagina 7 ▶

▶ Vervolg van pagina 5

buurman, praatje hier, babbeltje daar: brandt de verlichting van de watertoren alweer? Is er al een supermarkt op komst? Wordt de erfpacht nog verlaagd?

Kom daar maar eens om, daar waar we vandaan kwamen. Ja, alle Rotterdammers treffen elkaar 's zondags in De Kuip, maar in Naarden, de Rivierenbuurt, Hilversum en aan de Weesperzijde of in Seoel liepen we bij onze buren de deur bepaald niet plat. Soms wist je niet eens hoe ze heetten. Dat is nu wel anders. Sommige buren weten elkaar zelfs te vinden voor een doosje lucifers of een pot latex (denk: Almere), anderen zijn zo rabiaat bevriend dat als je de een zoekt, je je automatisch in het huis van de ander vervoegt (denk: commune), en iedereen heeft, dankzij niet nader te specificeren dwarsverbanden, inmiddels de sleutel van iedereen.

Erfpacht

Zo gaat dat dus, pionieren in Amsterdam. Dat begrip associeerde ik voorheen met mensen die, veelal uit noodzaak, naar IJburg migreerden en daar jaren doorbrachten zonder een tram te zien – hetzij omdat die er nou eenmaal niet reed, hetzij door de lokale zandstormen. Dan wij. Metrohalte Spaklerweg ligt voor de deur, het Amstelstation is tien minuten lopen, en we bereiken het stadscentrum per fiets in een kwartier. Als we ons buiten de stad begeven, bijvoorbeeld omdat we naar Schiphol moeten, zijn we in drie minuten met onze auto op de A10. Alle gekheid op een stokje: voor een nieuwbouwwijk ligt het Amstelkwartier behoorlijk centraal.

Is het dan alles vrede, pret, koele drankjes en goede bereikbaarheid wat in ons inmiddels beminde wijkje de klok slaat? Welnee.

Zo is daar de kwestie van de erfpacht. Het bestaan ervan kwam als een schok voor mensen die van overzee kwamen, voor ras-Amsterdammers was de hoogte van onze erfpacht een schok. Onze Amstelkwartier-aannemers zijn namelijk in zee gegaan met de gemeente voordat de crisis intrad – op het hoogste punt van de wereldeconomie ooit. Het gevolg is dat zowel de kopers van de grote woningen als de kopers van de simpele studentenstudiootjes met erfpachtsommen te kampen hebben die ruim het dubbele bedragen van wat onze nieuwe buren in nog te bouwen huizen neer gaan leggen voor hun erfpacht (en andere Amsterdammers deden voor 2005).

Tijdens een burenborrel zijn we het er snel over eens: het is van een diepe onrechtvaardigheid die juist een gemeente zou moeten oplossen, maar aangezien de gemeente niets doet behalve ons geld afpakken, zijn we tot onze dood tot elkaar veroordeeld, vanwege onverkoopbare huizen.

Of neem de beloofde horeca. Bij de virtuele jachthaven is daar nog geen spoor van (zoals ook van het beloofde drijvende zwembad in de Amstel vooralsnog elk spoor ontbreekt), en dan dat rare café, Thuis aan de Amstel, waar alle deelnemers aan de burenborrel al eens geconcludeerd hebben dat binnen zitten er niet bepaald feng shui is, en dat buiten zitten er eigenlijk nooit lukt omdat fietstoeristen het terras dan ineens hebben ingenomen. Dus kruipen we bij elkaar op terras en balkon, dat is nog goedkoper ook, zodat we in elk geval de erfpacht kunnen blijven betalen.

Niet alleen het Crowne Plaza Hotel Amstelkwartier is groen, wij zijn dat ongevraagd ook. De Nuon, die vroeger huisde waar wij nu wonen, heeft het monopolie op stadsverwarming – en dat zullen we voelen. De voorschotten die Nuon vraagt om onze door en door geïsoleerde flats te verwarmen, zijn astronomisch. Menigeen krijgt dan ook een klein fortuin terug aan het eind van het jaar (tot dik duizend euro, vanzelfsprekend zonder excuses of rente), maar bij sommigen wordt het voorschot doodleuk nog wat verhoogd, ondanks dat ze geld hebben teruggekregen. Een van ons zette de thermostaat het hele jaar op nul omdat hij een jaar elders woonde (en dus ook geen elektra gebruikte), maar bleek toch 828 euro te hebben verbruikt. We zijn het er als buren van harte over eens: zo'n monopolie als Nuon heeft op stadsverwarming, dat zouden wij ook wel willen – al was het maar opdat we de erfpacht kunnen blijven betalen.

De grootste ergernis blijft die nooit verschenen supermarkt. Natuurlijk kunnen we naar de Rijnstraat, Duivendrecht, de Middenweg of de Nobelweg, maar we willen onze eigen supermarkt. Als de eenpersoonshuishoudens die we immers zijn, kunnen we dan ter hoogte van het Fransekaasschap de toestand in de wereld in het algemeen en onze erfpachtsituatie in het bijzonder bespreken, zodat we daarna samen kunnen eten en een tweede generatie erfpachtelijk belaste Amstelkwartierbewonertjes kunnen verwekken. Gezellig.

Foto's vanuit de lucht met dank aan J.P. van Eesteren en Hotel Amstelkwartier.

Het uitzicht vanuit het huis van Dylan van Eijkeren in zijn inmiddels geliefde Amstelkwartier.

Voormalig GEB-terrein

Drieduizend woningen, een lel van een hotel, een Montessoribasisschool, een jachthaven, een parkachtige oever en naar verluidt 'horeca en winkels': er past best veel op het voormalige GEB-terrein aan de Amstel, waar ook ooit de Zuidergasfabriek stond. Vanaf 2005 huisde Waternet er al, in twee grote glimmende torens, sinds 2011 wordt er gebouwd aan het huidige Amstelkwartier. Momenteel beslaat het kwartier het gebied dat ligt ingeklemd tussen de drie takken van de Spaklerweg enerzijds en de Amstelscheg, Duivendrechtsevaart en Korte Ouderkerkerdijk anderzijds – een minuut of acht lopen van het Amstelstation. Na de afronding worden tot het Amstelkwartier ook de kop van de Weespertrekvaart en het terrein van de Bijlmerbajes (P.I. Over-Amstel) gerekend, aan de andere kant van het doorgaande deel van de Spaklerweg en van het spoor. Van de Bijlmerbajes zullen de zes torens eind 2016 worden afgebroken om plaats te maken voor woningbouw.

